



ابوریحان در غرب ناشناخته مانده است/ دانشمندی با ۱۵۰ رساله علمی

غلامرضا اعوانی در مراسم بزرگداشت ابوریحان بیرونی گفت: متأسفانه بر خلاف ابن سینا هیچ کدام از کتاب های ابوریحان بیرونی به لاتین ترجمه نشده است، بنابراین در غرب تا دوره جدید ناشناخته مانده است.

غلامرضا اعوانی در مراسم بزرگداشت ابوریحان بیرونی گفت: متأسفانه بر خلاف ابن سینا هیچ کدام از کتاب های ابوریحان بیرونی به لاتین ترجمه نشده است، بنابراین در غرب تا دوره جدید ناشناخته مانده است.

به گزارش خبرنگار مهر، هم‌زمانی بررسی آراء و اندیشه‌های ابوریحان بیرونی با حضور علما، استادان، فرهیختگان و دستداران علم و دانش روز سه‌شنبه ۱۳ شهریورماه ۹۷ در تالار اجتماعات شهید مطهری انجمن آثار و مفاخر فرهنگی برگزار شد.

غلامرضا اعوانی؛ در این مراسم در سخنانی گفت: عظمت ابوریحان بیرونی در میان اندیشمندان اسلامی همانند عظمت ابن سینا است و او را باید یکی از بزرگترین دانشمندان جهان اسلام از لحاظ جامعیت ورود او به بسیاری از رشته های علمی دانست. او صاحب نظریات بسیاری است که با نظریات علمی امروز مطابقت دارد. بیرونی صاحب نظریات مهمی در علم معنوی شناسی، زمین شناسی، علوم تاریخ و جغرافیا، گاه شماری، نجوم، ادیان ملل، تاریخ تمدن و فرهنگ ها خصوصاً هندشناسی، دین شناسی تطبیقی و فلسفه تطبیقی است. در رساله ای که درباره فهرست کتب محمد زکریای رازی نوشته است برای اینکه آثار او از بین نرود اسم آنها از طریق این کتاب حفظ شده است. در ضمن بر شمردن آثار رازی از ۱۱۳ آثار خود نام می برد. با توجه به اینکه این کتاب ۱۰ سال قبل از فوتش نوشته شده بعد از آن هم تألیفاتی داشته که در این کتاب نیامده است. در مجموع تألیفات او بیش از ۱۵۰ جلد کتاب یا رساله بوده است. متأسفانه بر خلاف ابن سینا هیچ کدام از کتاب های ابوریحان بیرونی به لاتین ترجمه نشده است، بنابراین در غرب تا دوره جدید ناشناخته مانده است.

عضو فرهنگستان علوم تصریح کرد: ابوریحان در عالم اسلام سخت تحت تأثیر جهان بینی یونانی بود و با فرهنگ های بسیار دیگری مثل آشوری، هندی، ایرانی و ... آشنا بود که این باعث شده نظریات آنها را با آرای یونانیان مقایسه کند و این یکی از امتیازات او است. او در آغاز کتاب آثار الباقیه تمام نظریاتی که درباره پیدایش عالم است نزد همه ادیان درباره آغاز عالم را ذکر می کند. تا آنجا که ما می دانیم قدیمی ترین بحثی که در تاریخ بشر شکل گرفته، تاریخ پیدایش جهان بوده و پیروان این تاریخ از اهل یهود و نصارا و مجوس و فرقه های مختلف آنها در کیفیت این تاریخ به اندازه ای باهم اختلاف دارند که نظیر این اختلاف در جایی دیگر دیده نشده و نوعاً اموری که به آغاز آفرینش جهان و احوال امور پیشین تعلق می گیرد، به واسطه فاصله بعیدی که با زمان ما دارد با مطالب نادرست و افسانه آمیخته است. بیرونی با آوردن آیاتی از قرآن این مسأله را روشن می کند.

وی تأکید کرد: ابوریحان بیرونی با هرگونه تعصب و پیشداوری مخالف بوده است و فلسفه نیز جزو علم است و در هر دانشی تعصب و پیشداوری مخل علم است. غزنه در دوران ابوریحان بیرونی جای تعصب محض بوده و سلطان محمود غزنویان مخالف درجه یک شیعیان بوده است و چطور ممکن است ابوریحان در این دوره در برابر آنها زندگی کند؟ بنابراین ابوریحان عاری از هرگونه تعصبی بوده است. او همچنین مخالف نظریات مشائیان در علوم طبیعی و به خصوص درباره ازلیت عالم بوده است.

اعوانی با بیان اینکه ابوریحان به این امر توجه داشت که فقه در جای خود و دین باید در جای خودش باشد، ادامه داد: از نظر بیرونی زمان یکنواخت نیست و آنچه اکنون ملاحظه می کنیم برای همیشه ثابت نیست و طبیعت و جامعه دارای ویژگی هایی است که در هر زمانی متفاوت است. جهان از نظر او مانند موجود زنده ای است که رشد می کند. انسان در کودکی به مانند پیری نیست، عالم هم همین طور است. عالم طبیعت در عالم حیات تغییرات فراوانی دارد. بیرونی تأکید بر مشاهده و تجربه همراه با استدلال دارد. استفاده از علم ریاضی و اندازه گیری در آرای خود. او نخستین کسی است که مدار زمین را اندازه گیری کرده و به دست آوردن وزن بعضی از فلزات را انجام داده است. او اولین کسی است که در خورشیدشناسی رساله دارد.

غلامرضا اعوانی گفت: بیشترین کار ابوریحان در حوزه هندشناسی است که شامل ۲۷ کتاب می‌باشد؛ شود. او اختلافاتی که مانع شناخت فرهنگ و آثار او از هم می‌شود را در آثارش ذکر می کند که نخستین آن زبان است.

